

30 aug. 2009, Openbaring 21: 22-29

Lieve gemeente,

Aan het einde van Openbaring vinden we indrukwekkende ontknoping, die “in geen mensenhart is opgeklommen”. Er komt een eind aan de historie van aarde en mensheid. Er komt een “afrekening”, een oordeel, en een afronding. Menselijk verlangen naar luister was niet louter een emotioneel verlangen van hooggeplaatsten die de roep van hun ego volgden. Het blijkt een hunkering die correspondeert met een ware Gebeurtenis, met God!

In Openbaring wordt ons de hemelse werkelijkheid beschreven en het einde van deze wereld in profetische taal, maar dat wil niet zeggen dat het hier uitsluitend om een visionaire gegeven zou gaan. Het gaat bovendien om de aarde, want de plek voor de verlore mensheid is allereerst daar! Er komt iets heel nieuws, van een andere orde, maar er is continuïteit met onze menselijke ervaring op deze planeet. Dat blijkt al uit de manier waarop de ziener Johannes in zijn beschrijving van het gebeuren teruggrijpt op het Oude Testament.

In de beschrijving van het Nieuwe Jeruzalem dat neerdaalt als een Bruid uit de hemel treffen we enerzijds de toon en de sfeer van het einde van Jesaja's profetie. Daar spreekt de Heer en zegt:

*“Zie, Ik schep een nieuwe hemel en een nieuwe aarde.
Wat er vroeger was raakt in vergetelheid,
het komt niemand ooit nog voor de geest.
Er zal alleen maar blijdschap zijn
en groot gejuich om wat ik schep.
Ik herschep Jeruzalem in een jubelende stad
en schenk haar bevolking vrede.” (Jes. 65: 17,18)*

De profeten hadden er dus al over gesproken. Uit Jesaja's profetie zouden we echter niet hebben gedacht dat de oorsprong en herkomst van die prachtige stad “Boven” is. Johannes vult zeker aan!

Geen tempel

In het Jeruzalem dat van Boven komt is geen Tempel. Daarmee verwijdt Johannes zich van een andere profeet, Ezechiël, die qua beeldgebruik veel invloed op hem kan hebben uitgeoefend. Maar waar Ezechiël een aanzienlijk deel van zijn geschrift (hoofdstuk 40 tot 46) juist wijdt aan de beschrijving van zo'n Tempel, zegt Johannes simpel dat die in deze Stad niet wordt gevonden. In plaats van de Tempel als brandpunt van alle aandacht is dat nu “God, de Heer, de Almachtige” in eigen persoon. En, staat erbij, “het Lam”. Jezus heeft tijdens zijn omwandeling op aarde al gesproken, tegen een Samaritaanse vrouw aan de put in Sychar: “Er komt een tijd, en die tijd is nu gekomen, dat wie de Vader echt aanbidt, hem aanbidt in Geest en in waarheid” (Joh. 4:24).

Jezus legt, zo blijkt uit Johannes' Evangelie, al niet meer alle nadruk op de Tempel en de offerdienst die jaar na jaar plaatsvindt. In plaats daarvan gunt hij gelovigen, ook niet-Joden, directe toegang tot de Almachtige zelf! Hier, aan het einde der tijden, de voleinding van de geschiedenis, blijkt zijn gelijk. Als de Samaritaanse in het gesprek met de Heer dan meteen begint te spreken over de Messias (Ze zegt: “Ik weet dat de messias zal komen”) dan vindt ook zij hier haar gelijk. Geen Tempel is er in deze Stad, maar wel de Almachtige God, en het Lam!

Een uitlegger zegt: “De uiteindelijke staat waarop dit alles wijst is de eeuwigheid zelf, waar de aanwezigheid van God de Vader en van het Lam alles waar het hemelse Jeruzalem voor staat doortrekt en heiligt.”

De hemelse Stad heeft geen Tempel, en ook geen licht van zon of maan. Ze zijn niet meer nodig. Ze hebben afgedaan. Ook voor dat beeld moeten we terug naar Jesaja:

*“Overdag is het licht van de zon niet meer nodig,
De glans van de maan hoeft je niet te verlichten.
Je zon zal niet meer ondergaan,
De maan niet meer verbleken,
want de HEER zal je voor altijd licht geven.”* (Jes. 60:19,20)

Geen zon, wel licht

Dan komen we bij al die beschrijvingen of metaforen van Licht. *Jezus als het Licht*. Hij is “het Licht voor de wereld” (Joh. 8:12). Hij is “het ware licht, dat ieder mens verlicht” (Joh. 1:9). Hij is de lang verwachte “Zon der gerechtigheid”. Zoals Maleachi, op de grens van Oud en Nieuw Testament, al namens de HEER zegt: “Maar voor jullie die ontzag voor mijn naam hebben zal de zon stralend opgaan, de zon die gerechtigheid brengt en genezing in haar vleugels draagt” (Mal. 3:20 of NBG 4:2).

Nu is het niet Johannes de Doper van wie we lezen: “Hij was niet zelf het licht, maar hij was er om te getuigen van het licht”. Nu staat het hier van *de zon en de maan*. Zij waren ook in hun kracht het uiteindelijke Licht niet, maar om te getuigen van het Licht! Zij zorgden voor gereflecteerd licht, van Degene die aan het begin van de schepping staat. Van wie staat: “Hij draagt de schepping met zijn machtig woord” (Hebr. 1:3). Nu het (ongeschapen) Licht is verschenen, is het licht van zelfs de grootste hemellichamen voorbijgegaan. Ze zijn niet meer nodig, want vergeleken met dit Licht zijn ze als “schaduwen”.

De volken...

En in die ruimte die gecreëerd wordt door Gods Aanwezigheid, en in het Licht dat uitgaat van de Vader en de Zoon, wordt ook melding gemaakt van de presentie van volken en vorsten. We gaan opnieuw terug naar de profeet Jesaja, nu het begin van hoofdstuk 60:

*“Sta op en schitter, je licht is gekomen,
Over jou schijnt de luister van de HEER.
Duisternis bedekt de aarde
En donkerte de naties, maar over jou schijnt de HEER,
zijn luister is boven jou zichtbaar.
Volken laten zich leiden door jouw licht,
Koningen door de glans van jouw schijnsel.”* (Jes. 60: 1-3)

Zoals we in het vervolg lezen, blijft hun intocht in het heerlijke Jeruzalem niet onopgemerkt. “Ze stromen in drommen naar je toe”, “de schatten van de zee zullen je toevallen”, “de rijkdom van vreemde volken valt je in de schoot”. En vooral: “Zij verkondigen de roemrijke daden van de HEER”.

Het gaat kennelijk om heidense volken, en heidense vorsten, die binnen de muren van Jeruzalem komen. Ook hier, nu alles zal worden hersteld in “de wederoprichting aller dingen” (Hand. 3:21), bij de ultieme Vervulling, zijn ze aanwezig!

Niet alleen die enkele Ethiopische minister van Handelingen 8 of de Grieken die graag Jezus wilden ontmoeten (Joh. 12: 20,21), maar ook al die anderen die de aantrekkingskracht van de Heer ervaren op het kompas van hun hart. Zie Psalm 87, het lied over de stad Jeruzalem.

*“Bij de namen van de volken schrijft de HEER:
‘Dit volk is hier geboren’.
En dansend zingen zij:
‘Mijn bronnen zijn in u alleen’.”* (Psalm 87:6,7)

Zij worden al eerder in het boek Openbaring genoemd. Zo in 5: 9,10 waar sprake is van een immense menigte in aanwezigheid van het Lam:

*"En ze zetten een nieuw lied in;
'U verdient het om de boekrol te ontvangen en zijn zegels te verbreken. Want u bent geslacht en met uw bloed hebt u voor God mensen gekocht uit alle landen en volken, van elke stam en taal. U hebt voor onze God uit hen een koninkrijk gevormd en hen tot priesters gemaakt. Zij zullen als koningen heersen op aarde'."*

En in Openb. 7: 9 lezen we:

"Hierna zag ik dit: een onafzienbare menigte, die niet te tellen was, uit alle landen en volken, van elke stam en taal. In het wit gekleed en met palmtakken in hun hand stonden ze voor de troon en voor het Lam."

"Nergens in het Nieuwe Testament", zegt de Schotse uitlegger William Barclay, "vinden we een welsprekender uitspraak dan deze over de alomvattende omvang van Christus' verlossingswerk". Alle volken bestaan, omdat Hij dat heeft gewild. Deze volken en vorsten zijn hier, omdat *Hij* hier is. Zijn aanwezigheid is de zin van hun bestaan. Hij is hun Licht.

"De volken zullen in haar licht leven". Zo staat het in Openb. 21:24. "In de context is echter duidelijk dat "*haar* licht" (d.w.z het licht van die stad) vooral *zijn* Licht is. Levensruimte op deze plek komt uiteindelijk van Hem. In de nabijheid van het Licht van de Wereld valt er te leven, is harmonie en veiligheid. De zin van het leven, de bestemming van de geschiedenis is bereikt, van de hele historie van de kosmos en die van de kleine enkeling, die van ons, ook; hier kunnen we ons levensbootje aanmeren; hier is vaste grond onder onze voeten.

...en de vorsten

Maar het relaas gaat nog door: "En de koningen op aarde betuigen daar hun lof". Ook zij zijn hiermee tot hun bestemming gekomen. De goede koningen, die niet corrupt waren. Die geen machtswellustelingen waren. Geen slavendrijvers. Die niet koketteerden met geweld en met macht. Vooraanstaanden, rechtvaardigen, die echter ook van Gods genade moesten leven. Het zijn de koningen die "hun eer, hun heerlijkheid zegt de NBG, in die Stad hebben gebracht". De schatten van de aarde worden door de aardse vorsten gebracht op de plaats waar, volgens de Heer Jezus, voor mensen al een schat ligt opgetast "die nooit opraakt" (Luk. 12:33). Ze nemen vanuit hun aardse huis daarginds "hun heerlijkheid" mee om die nu aan de voeten van de Heer te kunnen leggen.

Wat is die "heerlijkheid", die eer? Ik denk: alwat door mensen gemaakt is tot eer van God, wat nu, in een gigantische ceremonie, wordt aangeboden aan de Heer van het heelal. Ik denk dat elk volk en elke cultuur donkere dingen heeft die niet het vuur van het oordeel zullen doorstaan. Tegelijk heeft elke cultuur en etnische gemeenschap ook zeer kostbare dingen bij te dragen, unieke gaven, zeldzame mogelijkheden, die volmaakt passen in Gods voorliefde voor veelkleurigheid.

Maar daar tussen in – tussen het creëren van zulke gaven en het aanbieden ervan op die Dag – zit, begrijp ik van de apostel Paulus, het vuur van de loutering. Er is in hemel en aarde uiteindelijk maar een fundament waarop mensen kunnen bouwen, en dat is Jezus . Wat gebouwd is op dat fundament, door het louteringsvuur van het oordeel niet reddeloos aangetast blijkt, behoudt zijn waarde voor God. Werk gebouwd met "goud, zilver en edelstenen" (1 Kor. 3:12), zal binnen die Stad een plaats krijgen.

Toespitsing

Samenvattend kunnen we zeggen: het gaat in Openbaring 21-22 om de allerlaatste en de allerwijdste kaders die te bedenken zijn. Het gaat om "de hele aarde en de hele hemel". Het

gaat over volken en vorsten, van alle kanten komend, uit alle tijden stammend, die bijeengebracht worden voor een werkelijk onvoorstelbare Ontmoeting. De Heer van het heelal heeft aan het einde der tijden een afspraak met ieder van ons! Daar is inderdaad ook oordeel en vuur. En daar is verlossing, leven, harmonie, ruimte, licht. Allemaal te spellen met de grootste lettertypen waarover we beschikken! Wat Leven en Licht ten diepste zijn, er komt een Dag waarop dat in zijn volheid, in ultieme schoonheid en schittering zal worden getoond. En ondertussen hunkert nu al het hart van de mensheid naar dat moment. En niet alleen van ons. "De schepping ziet er reikhalzend naar uit dat openbaar wordt wie Gods kinderen zijn" (Rom. 8:19).

We bereiden ons voor op een nieuw seizoen. Dat mogen we doen in dit licht.

Wat we doen in ons dagelijkse leven, in onze professie, vanuit onze beroepseer is niet tevergeefs.

We mogen leven in het licht van de eeuwigheid. Dat geeft ons leven kracht en perspectief.

Het gaat ergens over en ergens naar toe.

We mogen licht leven. Door het geloof mogen we wat verwerpelijk is achter ons laten, omdat we daarmee God geen plezier doen. Leugens en duistere praktijken kunnen we in de kracht van het geloof verwerpen. Jezus is de waarheid, objectief en subjectief. We willen Hem volgen en erkennen als Heer; niemand anders.

Amen